

Usnesení Nejvyššího soudu ČSR ze dne 22.09.1970, sp. zn. 3 Cz 22/71, ECLI:CZ:NS:1970:3.CZ.22.1971.1

Číslo: 12/1972

Právní věta: Jestliže se pracovník domáhá vůči organizaci náhrady škody na zdraví vzniklé tím, že organizace porušovala předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, přičemž nejde ani o pracovní úraz ani o nemoc z povolání, je třeba takový nárok posoudit podle ustanovení § 187 až § 189 zák. práce. /1/ V takovém případě je třeba prokázat porušení právních povinností organizace, které mělo za následek vznik škody žalobce.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 22.09.1970

Spisová značka: 3 Cz 22/71

Číslo rozhodnutí: 12

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Náhrada škody v pracovním právu

Předpisy: 99/1963 Sb. § 2

§ 120

§ 153 65/1965 Sb. § 187

§ 188

§ 189

§ 190

§ 193

§ 6

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobkyně uplatnila proti žalované organizaci nárok na náhradu škody, kterou utrpěla tím, že pracovala u žalované organizace v prašném prostředí bez poskytnutí ochrany dýchadel. Tím bylo narušeno její zdraví a z tohoto důvodu byl jí přiznán i částečný invalidní důchod. Požadovala náhradu za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti, náhradu za bolest a náhradu za ztížení společenského uplatnění. Uplatněné nároky výslovně odůvodnila ustanoveními § 187 až § 189 zák. práce, neboť škoda na zdraví jí vznikla tím, že žalovaná organizace porušovala předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Okresní soud v Šumperku uznal žalovanou organizaci povinnou zaplatit žalobkyni 9484 Kčs a od 1. 12. 1969 nadále platit žalobkyni měsíčně 262 Kčs. Ve svém rozhodnutí vycházel soud prvního stupně z posudku znalce MUDr. L. E., který u žalobkyně shledal zánět horních i dolních dýchacích cest a

těžkou poruchu funkce plic s křečovitými stahy průdušek, přičemž podle názoru znalce jako jediný pravděpodobný činitel při posuzování příčin vzniku tohoto stavu přichází v úvahu pracovní prostředí, které podle vyjádření okresního hygienika bylo nepříznivé z hlediska pracovních podmínek, neboť průměrná prašnost přesahovala míru, která se považuje za bezpečnou pro zdraví pracovníků. Rozhodujícím momentem pro vznik onemocnění bylo vystavení inertnímu prachu na pracovišti. Nároky žalobkyně za tohoto stavu shledal soud prvního stupně důvodnými ve smyslu ustanovení § 190 a násl. zák. práce. Jednotlivé uplatněné nároky byly žalobkyni přiznány podle ustanovení § 193 zák. práce.

Stížnost pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, vytyká rozsudku soudu prvního stupně, že posuzoval uplatněné nároky podle ustanovení § 190 a násl. zák. práce, ačkoliv ani žalobkyně sama netvrdila, že by u ní šlo o nemoc z povolání anebo o pracovní úraz. Poškození zdraví žalobkyně nelze považovat za pracovní úraz, neboť nedošlo k úrazu, a o nemoc z povolání nejde, jak to vyplývá i z posudku znalce MUDr. E. a z posudku oddělení nemocí z povolání Fakultní nemocnice v O. Nepřichází tedy v úvahu odpovědnost žalované organizace podle ustanovení § 190 a násl. zák. práce, nýbrž podle ustanovení § 187 zák. práce, pokud by ovšem bylo prokázáno porušení právní povinnosti žalovanou organizací. Vzhledem k nesprávnému posouzení věci se soud prvního stupně nezabýval zjišťováním skutkového stavu potřebného pro posouzení uplatněných nároků žalobkyně z hlediska ustanovení § 187 zák. práce.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o této stížnosti pro porušení zákona tak, že rozsudkem soudu prvního stupně byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Soud prvního stupně posoudil nároky žalobkyně podle ustanovení § 190 a násl. zák. práce, ačkoliv ani žalobkyně sama netvrdila, že by jí škoda vznikla v důsledku pracovního úrazu anebo nemoci z povolání a ani zjištěný skutkový stav tomu nenasvědčuje. To znamená, že nároky žalobkyně je třeba posuzovat podle ustanovení § 187 až § 189 zák. práce. Podle ustanovení § 187 odst. 1, 2 zák. práce odpovídá organizace pracovníku za škodu, která mu vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním porušením pracovních povinností nebo úmyslným jednáním proti pravidlům socialistického soužití, anebo kterou způsobili pracovníkovi porušením právních povinností v rámci plnění úkolů organizace pracovníci jednající jejím jménem. Je tedy třeba prokázat porušení právních povinností organizací, které mělo za následek vznik škody žalobkyně. Touto otázkou se soud prvního stupně vzhledem k odlišnému právnímu názoru nezabýval.

Bude proto třeba zabývat se v dalším průběhu řízení tím, zda koncentrace prachu v ovzduší pracoviště, kde žalobkyně pracovala, překračovala míru přípustné koncentrace prachu a kterou právní povinnost tím žalovaná organizace porušila. Přitom bude třeba provést důkaz posudkem okresní hygienické stanice v Šumperku, neboť znalec - lékař přejímá uváděnou okolnost pouze z písemného materiálu této stanice. Teprve po takto doplněném řízení bude dán spolehlivý podklad pro posouzení nároků žalobkyně na náhradu škody podle ustanovení § 187 až § 189 zák. práce, když jinak z dosavadního dokazování (z posudku znalce MUDr. E.) vyplývá, že nynější zdravotní stav žalobkyně je v příčinné souvislosti s prašným prostředím na pracovišti.

Soud prvního stupně tedy porušil svým rozsudkem ustanovení § 187 a § 190 zák. práce a v souvislosti s tím ustanovení § 6, § 120 odst. 1 a § 153 odst. 1. o. s. ř.

1) srov. rozhodnutí uveřejněné pod č. 20/1969 Sbírky rozhodnutí a sdělení soudů ČSSR.